

T.E.D. Klein¹

UN OM AL RENAAȘTERII

2

¹ Klein, Theodore Eibon Donald

² Titlul original: ***Renaissance Man***; Publicată prima dată în Space 2, Jan 1974. În limba română a apărut în revista Nautilus nr. 5 /nov. 1995. Traducerea: Cătălina Iricinski.

Toți s-au bucurat când omulețul le-a spus ca era savant.

Fizicienii teoreticieni au dansat pe lângă computere; tehnicienii electroniști au chiuit și au strigat, abandonându-și tablourile de comandă. Uriașul laborator a răsunat de aplauzele ziariștilor prezenți, și Salganik de la *Herald* a fost inspirat să descrie scena ca o „reminiscentă a veseliei manifestate de angajații NASA, cu ani în urmă, în timpul lansărilor navetei spațiale Apollo”.

— Slavă Domnului, spuse doctorul Bazza, un biochimist italian. Slavă Domnului că nu-i un portar.

Reporterul ridică privirea din carnețelul său.

— Poftim, domnule? Spuneți că? ...

— Slavă Domnului că am adus un om care va fi capabil să ne spună ceva.

— A fost, într-adevăr, un atât de mare dubiu? întrebă Salganik, cu creionul pregătit să consemneze totul.

— Bineînțeles că a fost, replică italianul. Știam că vom extrage pe cineva de la Departamentul de Fizică Harvard, pentru că suntem chiar acum aici, în clădire. Dar ar fi putut fi, pur și simplu, oricine. Ne-am fi trezit intervievând un student în primul an de colegiu... Sau o femeie de serviciu... Sau chiar un turist în vizită prin laborator. Nu eram siguri unde anume putea apărea ZGT-ul nostru.

— ZGT, spuse reporterul, scriind febril în agenda sa. Aceasta este zona de gol temporar, nu-i așa?

— Corect. Exact ca acele mașinării pe care voi americanii le foloseați demult, în anii șaptezeci, în cercetările voastre interplanetare, ca să colectați la întâmplare eșantioane de sol. Doar că acum am extras o ființă umană vie și, în plus, din propria noastră lume. Individul este, pur și simplu, cum să-i spun... un eșantion aleatoriu.

— Dar nu absolut aleatoriu, sper...

— Ah, nu, desigur că nu. Am știut că ZGT-ul nostru va apărea undeva în vecinătatea laboratorului de fizică; am

presupus că, în viitor, acesta va rămâne un loc pentru cercetări avansate. Dar noțiunea pe care o aveam despre zonă era foarte vagă – doar o clădire. Cât despre timp, știam doar că vizitatorul nostru – arată spre omuleț, care zâmbea și clătina din cap, nedumerit – va veni cam de la trei sau patru sute de ani din viitor.

Salganik privi spre aripa cealaltă a clădirii, la noua celebritate, acum înconjurată de camere de luat vederi și blitzuri. Ar fi putut vedea mai bine, desigur, uitându-se la televizor – totul era transmis prin televiziune, în întreaga lume, pentru savanții rămași de șase ore în prezent – dar el a preferat să-l privească pe omuleț cu propriii lui ochi. *Am fost acolo, le va spune nepoților lui, chiar acolo în sală, când am extras un om din viitor.*

Un ziarist idiot a strigat tradiționala întrebare: „Cum e?” („Cum e să fii primul om pe Lună?” obișnuiau să întrebe. „Cum e să câștigi șapte medalii de aur? Cum e să știi că soția și familia ta au fost rași de pe fața pământului de un meteorit? Cum e să fii ales președinte?”), și omulețul încerca un răspuns.

— Păi, zicea el, clipind la lumina blitzurilor, totul a fost pur și simplu neașteptat, ceea ce mi s-a întâmplat mie și toate celelalte. Vreau să spun, eu nu am câștigat nimic, niciodată în viața mea, și nu mi-aș fi putut imagina că eu, dintre toți oamenii, voi fi cel care... Știți dumneavoastră. Să fiu așa, aici. Și vreau să spun că este, desigur, o mare onoare, și sunt, evident, foarte mândru să mă aflu aici cu dumneavoastră, chiar dacă pentru scurt timp... hm... Își mușcă buzele, clipind la lumina blitzurilor. Sunt fericit să declar că era mea este cu adevărat, hm, avansată – cel puțin așa credem noi, ha, ha! *Cea de-a Treia Renaștere a Studiului și Realizărilor Științifice*, aceasta este deviza Expoziției Lumii din Addis Abeba... O Renaștere care rivalizează cu cea de la începutul anului 2200 – dar evident, pe dumneavoastră nu vă interesează asta, nu-i așa? Hmm... Nu sunt chiar un foarte bun vorbitor, știți, dar... Sper că voi fi capabil să vă furnizez

cunoștințe care probabil vă vor fi de folos.

Zâmbi timid.

— E, extraordinar! murmură doctorul Bazza. Am crezut că limba se va schimba de-a lungul secolelor, dar omul ăsta vorbește engleza mai bine decât mine! Probabil cinematograful a fost cel care a conservat limba...

— Și încă un lucru bun, murmură Salganik. Dacă proiectul acesta s-ar dovedi a fi un eșec - dacă voi, băieți, ați fi materializat un copil de trei ani sau vreun cretin care să nu aibă nimic de spus - guvernul și-ar retrage banii atât de repede, încât ați ameți.

Își aminti cât de mult se străduise NASA să convingă Congresul că explorările pe Lună aduceau informații științifice valoroase, că o jumătate de duzină de saci cu sol lunar meritau toate acele bilioane de dolari. În cele din urmă, Congresul a considerat misiunile ca fiind «ineficiente» și le-a întrerupt. Oamenii din acest laborator fuseseră la fel de tensionați. Dar se părea că făcuseră o captură norocoasă.

— Ah, da, încep eu, am fost profesor de biofizica plasmei aproape... Stați să văd... Aproape douăzeci și opt de ani.

— Ne-ați putea spune ce înseamnă asta? strigă unul din reporteri, care își croise drum prin mulțime până la ușă.

Instantaneu, o furtună de proteste izbucni deasupra capului lui: *Tăcere! Vă rog! Dați-l afară pe acest om! Sstt! Ajungem la asta mai târziu! Liniște!*

Trebuia ca reporterii să păstreze liniștea, lăsând toate întrebările pe seama unui comitet de savanți care, cum era de așteptat, puteau folosi mai bine timpul limitat. Destul se irosise cu întrebările jurnaliștilor.

— Domnule profesor, întrebă doctorul Sklar, câștigătorul premiului Nobel pentru patologie, haideți să începem cu problemele cele mai importante. Vorbi solemn, conștient că lumea îi asculta fiecare cuvânt. Nu mă voi opri nici să vă întreb cum vă numiți...

— Modesto 14X Goodyear îl întrerupse omulețul.

— ... sau să aflu ceva despre persoana dumneavoastră. Cei

ce s-au strâns aici sunt interesați în rezolvarea câtorva dintre problemele noastre cele mai arzătoare. Să începem cu...

Se opri, rău-prevestitor, lăsând tensiunea să crească.

—... oamenii din timpul dumneavoastră au găsit un leac pentru cancer?

Vizitatorul zâmbi.

— Oh, Dumnezeuule, da, replică el. Abia dacă mai vorbim despre cancer. Vreau să spun că singurii care se îmbolnăvesc de cancer în zilele noastre sunt cei din străfundurile spațiului și...

Sklar îl întrerupse.

— Ne puteți explica și nouă cum vindecați cancerul?

— Fir-ar să fie! spuse omulețul și oftă, golindu-și obrazii de aer, privind în tavan. Hmm, să vedem. Mă tem că există o dificultate. Se uită în gol câteva secunde. Vedeți dumneavoastră, nu am avut cancer niciodată și puțini dintre cunoscuții mei au avut... Dar dacă unul din noi ar avea, ar suna după medic, acesta ar veni și... hm... Păi, ne-ar da un medicament, iar noi doar... am dormi și ne-am reface, cred că așa se spune la voi.

— Ce face medicamentul? întrebă Sklar.

— Da, bine, mă tem că nu știu decât numele firmei – *Gro-Go-Way* se cheamă. Dar cred că nu vă ajută prea mult...

Doctorul Sklar părea dezamăgit.

— Știți, acesta nu e chiar domeniul meu, explică vizitatorul, ridicând din umeri, stânjenit.

— Vorbeați mai devreme despre *a suna după medic*, interveni un alt membru al comitetului. (Doctorul Sklar era ocupat pe moment, nota noi întrebări.) Sunt inginer de comunicații și mă întreb dacă ne-ați putea împărtăși câte ceva despre comunicațiile din timpul dumneavoastră.

— Încântat.

— De exemplu, ce anume se întâmplă când sunați după medic?

— Păi, vine imediat. Sau cel puțin așa se crede. Și nu vă ascund că de foarte multe ori veți primi un tratament

rudimentar și de proastă calitate, sau vi se va spune că tocmai atunci medicul e foarte ocupat și...

— Vă rog, domnule! Cum funcționează chestia asta? Aveți instrumente ca acesta? Inginerul indică o masă alăturată. Telefoane?

— Ah, telefoane! Da, sigur că avem, numai că nu arată așa. Oh, Dumnezeule, ce vechitură o mai fi și asta... Nu, ale noastre se fixează în spatele urechii. Întinse mâna după al lui. Oh, domnilor, l-am uitat astăzi, dar vă voi arăta... Și oricum, e altfel când sunăm după medic. Atunci apăsăm un buton roșu din baie, chiar lângă tocul ușii, și descriem... Dar păreți puțin contrariat.

— Nu, nu, continuați.

— De fapt. Spunem doar: *Mă simt rău, trimiteți pe cineva.*

— Și cine este la capătul celălalt al firului?

— Păi... oameni. Și ei ne aud și trimit ajutor. Se opri, puțin derutat. Desigur, durează câteva minute.

— Și cum funcționează? explicați mecanismul.

— Dumnezeule, oftă savantul venit din viitor, nu sunt sigur. Niciodată nu mi-am bătut capul, cu adevărat, ca să aflu. Vreau să spun... E mereu acolo pe perete, și eu doar... Mă simt al naibii de vinovat, dar pe cuvânt, chiar nu e domeniul meu. Mă ocup aproape în exclusivitate de un tip de noduli ai plantelor cromosomactice, ele se numesc *corpuri Philips*, și... Bine, îngăduiți-mi să vă spun câte ceva despre comunicații: acei oamenii de la capătul firului sunt cu siguranță cei mai eficienți din lume, deoarece, credeți-mă, serviciile sunt mizerabile în aceste timpuri și întotdeauna intră în grevă pentru un motiv sau altul, așa că...

— Arme! interveni un general. Care sunt cele mai sofisticate arme din arsenalul armatei dumneavoastră?

— Păi, nu avem armată *per se*, dar... Ah, da, chiar avem niște arme îngrozitoare la dispoziție, ah, Doamne, da! E una care se numește VRV – nu sunt sigur de semnificația literelor – care poate face un crater de paisprezece metri adâncime, unde, înainte, fusese un oraș, și localitățile vecine nu sunt

nici măcar atinse. De fapt, una chiar a fost folosită - la San Juan, Puerto Rico.

— Cum funcționează?

— Hmm... M-ați prins. Mă tem că sunt pus în încurcătură. Se opri uitându-se în jos, apoi se lumină. Știți, despre asta trebuie să vorbiți cu un specialist în fizică atomică. Cel mai bine ar fi să mizați pe un tip cu numele de Julio 6X Franklin, un vechi prieten... Dar asta e imposibil chiar în acest moment, nu-i așa? Hmm... Cred că am citit undeva că arma folosește același principiu ca și acțiunea lunii de atracție asupra apei mării - luna asupra apei mării, sună bine? - dar nu sunt chiar cu cel care să înțeleagă.

Salganik se aplecă spre colegii lui.

— Nu-mi place s-o spun, șopti el, dar băiatul ăsta nu are habar de nimic. Ce se întâmplă?

Doctorul Bazza clătină din cap. Arăta de parcă era gata să plângă.

Omulețul încerca să explice modul de construcție al centurii antigravitaționale pe care fiul său o purta atunci când se plimba pe deasupra lacurilor.

— S-a rupt o dată și am fost nevoiți să chemăm tehnicianul. Și el... Un moment... El mi-a spus că avea o baterie, așa e, și o parte triunghiulară elastică. *Levia* cred că se numea, dar nu știu exact din ce era făcută. Zinc, probabil?

Savanții încetaseră de mult să mai noteze.

Doctorul Bazza se întoarse către Salganik.

— Ascultă, insistă el, aproape cu disperare în voce, cât crezi că ai ști tu dacă te-ai întoarce în Evul Mediu? Le-ai putea spune cum se construiește un aeroplan? Sau cum se face o operație de apendicită? Sau cum se fabrică nailonul? La ce-ai fi bun?

Salganik ridică din umeri.

— Cred că... îndrăzni el. Cred că nici în timpul Renașterii nu au fost prea multe spirite renașcentiste.

Aparatele de filmat și magnetofonele continuau să zumzăie.

— Parcă îmi aduc aminte că, privind peste umărul tehnicianului pe când înlocuia bateria, spunea omulețul, acolo era un fel de mănunchi de fire...